

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/13/2016
Identifikačné číslo spisu:	7015200751
Dátum vydania rozhodnutia:	08.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7015200751.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudkýň JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Petry Príbelskej PhD. v právnej veci navrhovateľa: S.. C. H., bytom S.. K. XXXX/XX, K., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Humenné, Lipová 1, Humenné, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 3510/2015-KaHE, r. z. 25982/2015 zo dňa 21.04.2015, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/32/2015-16 zo dňa 17. decembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/32/2015-16 zo dňa 17. decembra 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom a účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania. Súd zaviazal navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“), nakoľko podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu, s ktorým nebol úspešný vo výške 35,- € podľa pol. 10e Sadzobníka súdnych poplatkov k uvedenému zákonu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, s poukazom na ust. § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 O.s.p.

Napadnutým rozhodnutím odporca nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) vo veci navrhovateľa: „Odškodnenie dedičov nebohého Jozefa Hajduka ako účastníka protifašistického odboja podľa z. č. 305/1999 Z. z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov (ďalej len „zákon č.

305/1999 Z. z.“).

Krajský súd dospel k záveru, že odporca rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď vo veci navrhovateľa, v ktorej žiadal o priznanie nároku na právnu pomoc, mal za to, že nie je vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, čím nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, nakoľko nebol schopný kvalifikovane označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom, ak by Centrum právnej pomoci (ďalej len „CPP“) priznalo navrhovateľovi právo na zastupovanie ustanoveným advokátom pri podaní novej sťažnosti, toto právo už nebolo možné uplatniť, keďže mu márne uplynula lehota na podanie sťažnosti podľa ust. § 53 ods. 3 z. č. 38/1993 Z. z o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“).

Výrok o trovách konania krajský súd odôvodnil poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. neúspechom navrhovateľa v konaní. Podľa § 2 ods. 4 posledná veta zákona č. 71/1992 Zb. podľa prílohy č. 1, položky 10e sadzobníka, zaviazal krajský súd navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok vo výške 35,- €.

II.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.). Uviedol, že sa domáha, aby mu CPP priznalo právnu pomoc vo vyššie uvedenej veci.

Žiada, aby sa rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil ako zmätočný a nezákonný. Ako odvolací dôvod uvádza ten, že skutkový stav nezodpovedá dokazovaniu, ktoré mal súd vykonať. Podľa navrhovateľa pri vykonávaní dokazovania bol porušený zákon (O.s.p.). Zároveň namietal, že súd si zadovážil úplne inú spisovú vec, čím mal porušiť zákon a Ústavu SR v otázke práva na prístup navrhovateľa k súdu. Rovnako namietal rozhodnutie vo veci súdneho poplatku vo výške 35,- €.

III.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadril, navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Odvolanie navrhovateľa považuje za nedôvodné a neopodstatnené.

IV.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti O.s.p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 6 ods. 1 z.č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez

finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka zrejmej bezúspešnosti žiadosti navrhovateľa o priznanie nároku na právnu pomoc podľa zákona o bezplatnom poskytovaní právnej pomoci.

Z predloženého spisového materiálu vrátane administratívneho spisu a podaní navrhovateľa vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal priznania nároku na bezplatnú právnu pomoc vo veci „Odškodnenie dedičov za nebohého Jozefa Hajduka ako účastníka protifašistického odboja podľa z. č. 305/1999 Z. z., na zastupovanie pred začatím súdneho konania pred Ústavným súdom SR (Rvp 16897/2014), vo veci ústavnej sťažnosti žiadateľa na Ústavnom súde SR, ktorý ho vyzval na odstránenie väd návrhu - ustanovenie advokáta v termíne do 28.02.2015.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 O.s.p. v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keď O.s.p. pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon o bezplatnej právnej pomoci príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 O.s.p. všeobecné súdy judikovali, že o zrejmú bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

Z predložených dokladov je zrejmé, že dňa 03.03.2015 podal žiadateľ skompletizovanú žiadosť Centru právnej pomoci, kancelária Humenné o poskytnutie právnej pomoci vo vyššie uvedenej veci.

Následne Centrum právnej pomoci, na ktoré sa žiadateľ obrátil, po preskúmaní veci vydalo rozhodnutie sp. zn. 3510/2014-KaHE, r. z. 15749/2014, ktorým rozhodlo o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Z vyjadrení a podaní, ktoré navrhovateľ spravil a z priloženej spisovej dokumentácie je zrejmé, že:

- 1.) navrhovateľ sa písomnou žiadosťou zo dňa 07.02.2015, ktorá bola správnomu orgánu doručená 12.02.2015 domáhal právneho zastupovania v zmysle poučenia a usmernenia Ústavného súdu SR (list Rvp 16897/2014-4 z 28.01.2015),
- 2.) Centrum právnej pomoci ho následne vyzvalo na doplnenie potrebných náležitostí a poučilo ho, aby spravil podanie na príslušnom tlačíve (list sp. zn. 3510/2015, r. z. 10766/2015 zo dňa 17.02.2015) a zároveň v ten deň vydalo rozhodnutie o prerušení správneho konania (sp. zn. 3510/2015-KaHE, r. z. 10714/2015). Predmetné listiny navrhovateľ prevzal dňa 19.02.2015,
- 3.) následne navrhovateľ podaním z dňa 05.03.2015 na riadnom tlačíve, doplnil ďalšie údaje, pričom požiadal aj o predbežné poskytnutie právnej pomoci,
- 4.) CPP na základe predložených dokumentov následne, dňa 09.03.2015 (sp. zn. 3510/2015-KaHE, r. z. 15749/2014), rozhodlo o predbežnom nepriznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci s poukazom na ust. § 11 zákona č. 327/2005 Z. z., podľa ktorého CPP skúma, či žiadateľovi hrozí zmeškanie lehoty - čo v tomto prípade neplatilo, nakoľko táto lehota (na ustanovenie advokáta v konaní pred Ústavným súdom SR) márne uplynula už dňa 28.02.2015 a žiadosť bola podaná CPP až 05.03.2015. CPP zároveň vyzvalo listom č. 15750/2015 v ten istý deň - 09.03.2015 - navrhovateľa, aby doplnil ďalšie chýbajúce

informácie a podklady,

5.) navrhovateľ si výzvu CPP (list z 09.03.2015 č. 15750/2015) prevzal dňa 11.03.2015, pričom na ňu reagoval odpoveďou a doplnením údajov listom z dňa 17.03.2015, ktorý bol doručený CPP dňa 03.03.2015, v ktorom navrhovateľ uviedol: „nárok dedičov bol uplatnený včas, žaloba súdu bola podaná v lehote podľa z. 305/1999 Z. z., súd konanie nezastavil pre zmeškanie lehoty, rovnako podanie ÚS SR v 2-mesačnej lehote od právoplatnosti rozsudku“, zároveň v tomto liste uviedol, že dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach nepodal,

6.) CPP následne dňa 21.04.2015 vydalo napádané rozhodnutie sp. zn. 3510/2015-KaHE, r. z. 25982/2015, ktorým rozhodlo o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie odporcu vychádzalo zo správne zisteného skutkového stavu a vo vzťahu k posudzovaným podmienkam na priznanie práva navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti odporcu pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu postupoval v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákon č. 327/2005 Z. z. s prihliadnutím na nesplnenie podmienok kladených zákonom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 50 ods. 1 citovaného zákona sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

a/ ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,

b/ právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,

c/ proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkazy o inom zásahu.

Podľa § 50 ods. 3 ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 23a citovaného zákona ak sudca z obsahu podania zistí, že nejde o návrh na začatie konania, podanie odloží. O odložení podania vyrozumie toho, kto sa podaním obrátil na ústavný súd.

Centrum právnej pomoci ako aj Krajský súd vyhodnotili ako dôvody nemožnosti vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu skutočnosť, že žiadateľ žiada o poskytnutie právnej pomoci v konaní pred Ústavným súdom, pričom nie sú splnené zákonom stanovené podmienky § 23a, § 50, § 53 z.č. 38/1993 Z. z., keďže navrhovateľ neuviedol skutočnosti uvedené v § 50 cit. zákona a zároveň nevyčerpal všetky zákonom stanovené opravné prostriedky.

Krajský súd teda vyhodnotil závery odporcu ako podložené a zákonné, preto je namieste skonštatovať aj vecnú a právnu správnosť výroku rozsudku prvostupňového súdu.

Preto najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi ich náhradu pre neúspech v konaní nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.